

سال تنظیم: ۱۴۰۰

کلیات برنامه و سرفصل

دروس رشته

کلام اسلامی

سطح سه حوزه های علمی خواهران

ورودی ۹۷ و ماقبل

فهرست:

۴	کلیات رشته
۵	عنوانین دروس
۶	فقه ۱
۷	فقه ۲
۸	فقه ۳
۹	فقه ۴
۱۰	اصول فقه ۱
۱۱	اصول فقه ۲
۱۲	اصول فقه ۳
۱۳	اصول فقه ۴
۱۴	تفسیر قرآن ۱
۱۵	تفسیر قرآن ۲
۱۶	تجزیه و ترکیب
۱۷	کلام استدلای ۱
۱۹	کلام استدلای ۲
۲۱	کلام استدلای ۳
۲۲	کلام استدلای ۴
۲۴	کلام استدلای ۵
۲۵	کلام استدلای ۶
۲۷	کلیات علم کلام
۲۹	تاریخ علم کلام
۳۱	قواعد اساسی علم کلام
۳۲	معارف شیعی
۳۳	معارف قرآن ۱
۳۴	معارف قرآن ۲
۳۵	کلام تطبیقی
۳۷	فلسفه دین و مسائل جدید کلامی ۱
۳۹	فلسفه دین و مسائل جدید کلامی ۲
۴۱	فلسفه دین و مسائل جدید کلامی ۳
۴۳	مکتب‌ها و فرقه‌های کلامی ۱
۴۴	مکتب‌ها و فرقه‌های کلامی ۲
۴۵	فلسفه اسلامی ۱
۴۶	فلسفه اسلامی ۲
۴۷	فلسفه اسلامی ۳

۴۸	معرفت شناسی
۴۹	منطق قدیم
۵۰	فلسفه اخلاق
۵۱	عربی معاصر
۵۲	زبان تخصصی ۱
۵۳	زبان تخصصی ۲
۵۴	روش تحقیق پیشرفته
۵۵	کارورزی وارانه پژوهش ۱
۵۶	کارورزی وارانه پژوهش ۲
۵۷	پایان نامه
۵۸	مهارت پژوهشگری
۵۹	مسئله یابی و منبع یابی
۶۰	طرح‌نامه نویسی
۶۱	فیش نویسی و پردازش اطلاعات
۶۲	شیوه تدوین پایان نامه
۶۳	مقاله نویسی
۶۴	روش نقد و تحلیل
۶۵	روش شناسی مطالعات میان رشته‌ای
۶۶	روش شناسی مطالعات تطبیقی
۶۷	عناوین جامع

با اسمه تعالی

کلیات رشته:

ماده ۱. عنوان:

عنوان، کلیات و برنامه سطح سه (ویژه خواهران) رشته کلام اسلامی است.

ماده ۲. تعریف:

«سطح سه رشته کلام اسلامی» پس از سطح دو (دوره عمومی) آغاز می‌گردد. دانش‌پژوهان در این دوره، مبانی، آراء و مشرب‌های مهم کلام اسلامی را آموخته و توان تحلیل و بررسی، تدریس و پاسخ‌گویی به نیازهای رایج در زمینه کلام اسلامی را - در محدوده‌ای که در این سطح، بحث می‌شود - کسب می‌کنند و پس از احراز توان علمی، با ارائه پایان‌نامه، موفق به دریافت مدرک سطح سه رشته کلام اسلامی می‌شوند.

ماده ۳. اهداف:

- ۱- تعمیق مبانی اعتقادی و ایجاد زمینه‌ی تعالی اخلاقی و معنوی؛
- ۲- شناخت آراء، روش‌ها و مشرب‌های مهم در کلام اسلامی و آشنایی با مبانی آنها؛
- ۳- افزایش توان تحقیق در حد تحلیل و بررسی تطبیقی و نقد و زمینه‌سازی جهت تأثیف و ترجمه در حوزه کلام اسلامی؛
- ۴- ایجاد توان تدریس در مقطع سطح دو و کارشناسی، در کلام اسلامی؛
- ۵- تقویت توان ترویج مباحث کلام اسلامی به صورت نوشتار و گفتار؛
- ۶- ایجاد توان پاسخ‌گویی به سوالات رایج و مورد نیاز جامعه در مورد مسائل کلامی؛
- ۷- آماده‌سازی استعدادهای برتر به منظور ورود به مقاطع بالاتر؛
- ۸- ایجاد توان بهره‌گیری از متون مرجع کلامی.

ماده ۴. سیاستها:

- ۱- محیط‌سازی به منظور تعالی اخلاقی معنوی طلاب؛
- ۲- تقویت استقلال فکری و اعتماد به نفس در مسایل علمی؛
- ۳- تکیه بر آموزش محورها و موضوعات اصلی رشته؛
- ۴- تأکید بر توسعه آموزش‌های پژوهش محور؛
- ۵- تأکید بر بهره‌گیری از روش‌های کارآمد آموزشی به ویژه روش مشارکت فعال؛
- ۶- تأکید بر پویایی برنامه‌های آموزشی، پژوهشی و توجه به نیازهای روز؛
- ۷- تأکید بر استفاده از متون اساسی، جامع، موجز و کاربردی؛
- ۸- اهتمام بر درک و بکارگیری متون و منابع، در حدّ دوره؛
- ۹- تلاش برای معرفی توصیفی منابع محوری و مهم؛
۱۰. تأکید بر نقش محوری زن در تحکیم خانواده در کلیه امور آموزشی و پژوهشی؛
۱۱. توجه به ویژگی‌های بانوان در برنامه‌های آموزشی، پژوهشی و تربیتی؛
۱۲. شناسایی استعدادهای ویژه جهت تصدی امور تحقیق، تدریس، مدیریت و ... .

عنوان دروس:

ردیف	جمع واحد	عنوان درس	واحد	اهداف آموزشی
۱	۴ و ۳، ۲، ۱	فقه	۱۲	شناخت استدلالی مباحث مهم فقه و آشنایی با روش‌های استدلال فقهی
۲	۴ و ۳، ۲، ۱	اصول فقه	۸	شناخت مباحث مهم اصولی و مورد نیاز رشته کلام اسلامی
۳	۲ و ۱	تفسیر قرآن	۴	تبیین و تفسیر آیاتی از قرآن کریم به روش ترتیبی
۴		تجزیه و ترکیب	۲	تقویت توان تشخیص و به کارگیری قواعد صرف و نحو
۵	۱	کلام استدلالی	۲	شناخت مفهوم خدا و اثبات وجود آن
۶	۲	کلام استدلالی	۳	شناخت استدلالی صفات خداوند و کیفیت رابطه آن با ذات
۷	۳	کلام استدلالی	۳	شناخت استدلالی افعال خداوند
۸	۴	کلام استدلالی	۳	شناخت استدلالی بحث نبوت (راهنماشناسی)
۹	۵	کلام استدلالی	۳	شناخت استدلالی بحث امامت (راهنماشناسی)
۱۰	۶	کلام استدلالی	۳	شناخت استدلالی بحث معاد (فرجام شناسی)
۱۱	کلیات علم کلام		۲	آشنایی با مباحث مقدماتی علم کلام (رئوس ثمانیه) بطور مستدل و شناخت تفاوت علم کلام با علومی چون فلسفه و عرفان و کلام جدید و فلسفه دین
۱۲	تاریخ علم کلام		۲	شناخت تطور علم کلام با ملاحظه مذاهب عمدۀ اسلامی
۱۳	قواعد اساسی علم کلام		۲	شناخت قواعد اساسی علم کلام
۱۴	معارف شیعی		۲	تبیین استدلالی عقائد خاص شیعه
۱۵	معارف قرآن و قرآن		۴	شناخت مهم‌ترین مباحث مربوط به الهیات در قرآن
۱۶	کلام تطبیقی		۴	شناخت مقایسه‌ای آموزه‌های کلامی ادیان زنده.
۱۷	فلسفه دین و مسائل جدید کلامی ۳ و ۲ و ۱		۶	آشنایی با مباحث فلسفه دین و بحث از معرفت و تجربه دینی، تکثیرگرایی، علم و دین و قلمرو دین (سکولاریزم)
۱۸	مکتب‌ها و فرقه‌های کلامی ۱ و ۲ و ۱		۴	شناخت مکتب‌ها و فرقه‌های کلامی مهم در جهان اسلام
۱۹	فلسفه اسلامی ۱ و ۲ و ۳		۱۲	شناخت استدلالی مسائل مهم فلسفی
۲۰	معرفت شناسی		۲	شناخت مقایسه‌ای مباحث بنیادین معرفت شناسی جهت تحقق نظام منسجم فکری در این حوزه
۲۱	منطق قدیم		۳	آشنایی با برهان، مناظره و مغالطة
۲۲	فلسفه اخلاق		۲	آشنایی با مبادی و ملاک‌های گزاره‌های اخلاقی و نظریات و مکاتب مهم
۲۳	عربی معاصر		۲	ایجاد و توان بهره‌گیری از متون عربی جدید در گرایش مربوط
۲۴	زبان تخصصی ۱ و ۲		۴	ایجاد توان بهره‌گیری از متون انگلیسی در زمینه کلام
۲۵	روش تحقیق پیشرفته		۲	شناخت روش‌های مختلف پژوهش کلامی و کیفیت بهره برداری از منابع
۲۶	کارورزی و ارائه پژوهش ۱ و ۲		۲	کسب مهارت‌های لازم در انجام پژوهش‌های کلامی و ارائه نتایج پژوهش
۲۷	پایان نامه		۴	ارائه یک تحقیق جامع، با تأکید بر مهارت‌ها، همراه با نقد و بررسی و تتبیع کافی در یک موضوع کلامی اسلامی
	جمع واحد		۱۰۲	

فقه ۱

شناسه درس: ۳۰۴۱۳۰۱

نوع واحد: نظری

هدف: شناخت استدلالی مباحث مهم فقه و آشنایی با روش‌های استدلال فقهی

ارزشیابی: ۱۵ نمره به امتحان پایانی، ۲ نمره به فعالیت کلاسی و ۳ نمره به امتحان میانی اختصاص دارد.

سرفصل:

اجاره، ضمان، مضاربہ، قرض، ودیعہ، وقف

متن درسی: دروس تمھیدیہ فی الفقه الاستدلالی، باقر ایروانی

منابع:

۱. الروضۃ البھیۃ فی شرح اللمعۃ الدمشقیۃ، شھید ثانی
۲. مسالک الافہام إلی تنقیح شرایع الإسلام، شھید ثانی
۳. شرایع الإسلام فی مسائل الحلال و الحرام، محقق حلی
۴. فقه الامام الصادق علیه السلام ، محمد جواد مغنية

۲ فقه

تعداد واحد: ۳

شناسه درس: ۳۰۴۱۳۰۲

پیش نیاز: ندارد

نوع واحد: نظری

هدف: شناخت استدلالی مباحث مهم فقه و آشنایی با روش‌های استدلال فقهی

اوزشیابی: ۱۵ نمره به امتحان پایانی، ۲ نمره به فعالیت کلاسی و ۳ نمره به امتحان میانی اختصاص دارد.

سرفصل:

قضا، شهادات، اقرار

متن درسی: دروس تمھیدیہ فی الفقه الاستدلالی، باقر ایروانی

منابع:

۱. الروضۃ البھیۃ فی شرح اللمعۃ الدمشقیۃ، شھید ثانی
۲. مسالک الافہام إلی تنقیح شرایع الإسلام، شھید ثانی
۳. شرایع الإسلام فی مسائل الحلال و الحرام، محقق حلی
۴. فقه الامام الصادق علیه السلام ، محمد جواد مغنية

فقه ۳

تعداد واحد: ۳

پیش نیاز: ندارد

شناسه درس: ۳۰۴۱۳۰۳

نوع واحد: نظری

هدف: شناخت استدلالی مباحث مهم فقه و آشنایی با روش‌های استدلال فقهی
ارزشیابی: ۱۵ نمره به امتحان پایانی، ۲ نمره به فعالیت کلاسی و ۳ نمره به امتحان میانی اختصاص دارد.

سرفصل:

لقطه، اطعمه و اشربه، ارث

متن درسی: دروس تمھیدیه فی الفقه الاستدلالی، باقر ایروانی

منابع:

۱. الروضۃ البھیۃ فی شرح اللمعة الدمشقیۃ، شھید ثانی
۲. مسالک الافہام إلى تنقیح شرایع الإسلام، شھید ثانی
۳. شرایع الإسلام فی مسائل الحلال و الحرام، محقق حلی
۴. فقه الامام الصادق علیه السلام ، محمد جواد مغنية

٤ فقه

تعداد واحد: ٣

پیش نیاز: ندارد

شناسه درس: ۳۰۴۱۳۰۴

نوع واحد: نظری

هدف: شناخت استدلالی مباحث مهم فقه و آشنایی با روش‌های استدلال فقهی

ارزشیابی: ۱۵ نمره به امتحان پایانی، ۲ نمره به فعالیت کلاسی و ۳ نمره به امتحان میانی اختصاص دارد.

سرفصل:

انفال و مشترکات، حدود، دیات (به استثنای بحث مقادیرالدیات تا ابتدای بحث من احکام القتل)

متن درسی: دروس تمھیدیہ فی الفقه الاستدلالی، باقر ایروانی

منابع:

١. الروضۃ البھیۃ فی شرح اللمعة الدمشقیۃ، شھید ثانی
٢. مسالک الافہام إلی تنقیح شرایع الإسلام، شھید ثانی
٣. شرایع الإسلام فی مسائل الحلال و الحرام، محقق حلی
٤. فقه الإمام الصادق علیه السلام، محمد جواد مغنية

أصول فقه ۱

تعداد واحد: ۲

پیش نیاز: ندارد

شناسه درس: ۳۰۴۱۴۰۱

نوع واحد: نظری

هدف: شناخت مباحث اصولی مهم و مورد نیاز رشته کلام اسلامی

ارزشیابی: ۱۴ نمره به امتحان پایانی، ۲ نمره به فعالیت کلاسی و ۴ نمره به امتحان شفاهی اختصاص دارد.

سرفصل:

ملازمات عقلی:

اقسام دلیل عقلی، مستقلات عقلیه، مقدمه واجب (از مباحث غیر مستقلات عقلیه)

متن درسی: اصول الفقه، مرحوم مظفر^(۱)

محدوده: از اول المقصد الثاني (الملازمات العقلية) تا ابتدای المساله الثالثه (مساله الضد) به استثنای مبحث اجزاء

منابع:

۱. کفاية الاصول، محمد کاظم آخوند خراسانی
۲. فرائد الاصول (الرسائل)، شیخ مرتضی انصاری
۳. دروس فی علم الاصول الحلقة الثالثة، شهید سید محمد صدر
۴. تمہید القواعد الأصولیة و العربیة لتفريع قواعد الأحكام الشرعیة، شهید ثانی

اصول فقه ۲

تعداد واحد: ۲

پیش نیاز: ندارد

شناسه درس: ۳۰۴۱۴۰۲

نوع واحد: نظری

هدف: شناخت مباحث اصولی مهم و مورد نیاز رشته کلام اسلامی

ارزشیابی: ۱۴ نمره به امتحان پایانی، ۲ نمره به فعالیت کلاسی و ۴ نمره به امتحان شفاهی اختصاص دارد.

سرفصل:

غیر مستقلات عقلیه، مباحث: اجزاء، مساله ضد، اجتماع امر و نهی

متن درسی: اصول الفقه، مرحوم مظفر (۵)

محدوده:

از ابتدای الباب الثانی(غیر مستقلات عقلیه) تا پایان بحث اجتماع امر و نهی به استثنای بحث مقدمه واجب

منابع:

۱. کفاية الاصول، محمد کاظم آخوند خراسانی
۲. فرائد الاصول (الرسائل)، شیخ مرتضی انصاری
۳. دروس فی علم الاصول الحلقة الثالثة، شهید سید محمد صدر
۴. تمہید القواعد الأصولیة و العربیة لتفريع قواعد الأحكام الشرعیة، شهید ثانی

اصول فقه ۳

تعداد واحد: ۲

پیش نیاز: ندارد

شناسه درس: ۳۰۴۱۴۰۳

نوع واحد: نظری

هدف: شناخت مباحث اصولی مهم و مورد نیاز رشته کلام اسلامی

ارزشیابی: ۱۴ نمره به امتحان پایانی، ۲ نمره به فعالیت کلاسی و ۴ نمره به امتحان شفاهی اختصاص دارد.

سرفصل:

مباحث حجت :

○ مباحث مقدماتی

➢ موضوع این بحث

➢ معنای حجت

➢ مدلول کلمه اماره و ظن معتبر

➢ ظن نوعی

➢ اماره و اصل عملی

➢ معیار حجیت اماره

➢ ذاتی بودن حجیت علم

➢ جایگاه حجیت اماره

➢ ظن خاص و ظن مطلق

○ قرآن کریم و نسخ آن

○ سنت

➢ فعل و تقریر معصوم

➢ خبر متواتر

➢ خبر واحد

○ دلیل عقلی

متن درسی: اصول الفقه، مرحوم مظفر (۵)

محدوده: از اول المقصدالثالث: مباحث الحجۃ تا ابتدای الباب الخامس: حجیةالظواهر (به استثناء مباحث: ۱. مقدمات دلیل انسداد تا ابتدای الكتاب العزیز ۲. دلیل حجیت خبر الواحد من الاجماع ۳. بحث الباب الثالث الاجماع)

منابع:

۱. کفایةالاصول، محمد کاظم آخوند خراسانی

۲. فرائد الاصول (الرسائل)، شیخ مرتضی انصاری

۳. دروس فی علم الاصول الحلقةالثالثة، شهید سید محمد صدر

۴. تمہید القواعد الأصولیة و العربیة لتفريع قواعد الأحكام الشرعیة، شهید ثانی

أصول فقه ۴

شناسه درس: ۳۰۴۱۴۰۴

نوع واحد: نظری

هدف: شناخت مباحث اصولی مهم و مورد نیاز رشته کلام اسلامی

ارزشیابی: ۱۴ نمره به امتحان پایانی، ۲ نمره به فعالیت کلاسی و ۴ نمره به امتحان شفاهی اختصاص دارد.

سرفصل:

حجیت ظواهر، تعادل و ترجیح

من درسی: اصول الفقه، مرحوم مظفر (د)

محدوده: از ابتدای الباب الخامس حجیه الطواهر تا پایان بحث تعادل و ترجیح به استثنای مباحث: الشهره، السیره، القياس

منابع:

۱. کفایه‌الاصول، محمد کاظم آخوند خراسانی
۲. فرائد الاصول (الرسائل)، شیخ مرتضی انصاری
۳. دروس فی علم الاصول الحلقة الثالثة، شهید سید محمد صدر
۴. تمہید القواعد الأصولیة و العربیة لتفريع قواعد الأحكام الشرعیة، شهید ثانی

تفسیر قرآن ۱

تعداد واحد: ۲

شناسه درس: ۳۰۴۱۲۰۳

پیش نیاز: ندارد

نوع واحد: نظری

هدف: تبیین و تفسیر آیاتی از قرآن کریم به روش ترتیبی

ارزشیابی: ۳ نمره به فعالیت کلاسی و ۱۷ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

حدائق ۴۵ صفحه وزیری از میان مباحث متن عربی تفسیر مجمع‌البيان خوانده می‌شود.
طلاب در کنار این متن به تفسیر تبیان، تفسیر جوامع الجامع و تفسیرنمونه نیز مراجعه نمایند.

متن درسی: متن عربی تفسیر مجمع‌البيان

محدوده: سوره‌های تکویر، اعلی، فجر، لیل، ضحی، انسراح، عادیات، تکاثر، عصر، فیل، ماعون، کوثر، کافرون، مسد

منابع:

۱. مجمع‌البيان؛ مرحوم طبرسی
۲. تفسیر تبیان؛ مرحوم شیخ طوسی
۳. جوامع الجامع؛ مرحوم طبرسی
۴. المیزان؛ مرحوم علامه طباطبائی
۵. تفسیر نمونه؛ ناصر مکارم شیرازی و همکاران
۶. تفسیر نورالنقلين؛ علی بن جمعه الحویزی
۷. تفسیر برهان؛ مرحوم سیده‌اشم بحرانی
۸. تفسیر لاهیجی؛ مرحوم شریف لاهیجی
۹. تفسیر تسنیم؛ آیت‌الله جوادی آملی

تفسیر قرآن ۲

تعداد واحد: ۲

شناسه درس: ۳۰۴۱۲۰۴

پیش نیاز: ندارد

نوع واحد: نظری

هدف: تبیین و تفسیر آیاتی از قرآن کریم به روش ترتیبی

ارزشیابی: ۳ نمره به فعالیت کلاسی و ۱۷ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

حدائق ۶۰ صفحه وزیری از میان مباحث متن عربی تفسیر المیزان طلاب در کنار این متن به تفاسیر احسن الحديث، کنز الدقائق و المنار نیز مراجعه نمایند.

متن درسی: متن عربی تفسیر المیزان

محدوده: از ابتدای آیه ۳۶ تا پایان آیه ۷۰ سوره نساء

منابع:

۱. مجمع البيان؛ مرحوم طبرسی
۲. تفسیر تبیان؛ مرحوم شیخ طوسی
۳. جوامع الجامع؛ مرحوم طبرسی
۴. المیزان؛ مرحوم علامه طباطبائی
۵. تفسیر نمونه؛ ناصر مکارم شیرازی و همکاران
۶. تفسیر نورالثقلین؛ علی بن جمعه الحویزی
۷. تفسیر برهان؛ مرحوم سیدهاشم بحرانی
۸. تفسیر لاهیجی؛ مرحوم شریف لاهیجی
۹. تفسیر تسنیم؛ آیت الله جوادی آملی

تجزیه و ترکیب

تعداد واحد: ۲

شناسه درس: ۳۰۴۱۱۰۱

پیش نیاز: ندارد

نوع واحد: نظری - عملی

هدف: تقویت توان تشخیص و بکارگیری قواعد صرف و نحو

ارزشیابی: ۵ نمره به فعالیت‌های کلاسی، ۵ نمره به کار عملی طلاب (تجزیه و ترکیب صفحاتی - با تعیین استاد - از قرآن کریم، نهج البلاغه یا عبارات مشکل) و ۱۰ نمره دیگر به امتحان پایانی اختصاص دارد.
امتحان پایانی از متنی غیر از متن داده شده در کار عملی طلاب باشد.

سرفصل:

- اهمیت تجزیه و ترکیب
- مفهوم شناسی تجزیه و بیان عناصر موثر در تجزیه فعل ، اسم معرف ، اسم مبني و حرف
- مفهوم شناسی ترکیب و بیان عناصر موثر در ترکیب کلمه و جمله
- اقسام ترکیب (موضوعی و غیر موضوعی ، جدولی و غیر جدولی (تشريحی)، یک وجهی و چند وجهی)

متن درسی: -----

توضیحات:

شاپرک است اساتید محترم ابتدا در ۳ یا ۴ جلسه، چهار بند فوق را یادآوری نموده و بعد برای هر جلسه آیاتی از قرآن را مشخص کرده و از همه طلاب بخواهند که آن را تجزیه و ترکیب و ترجمه نمایند و در کلاس از آنها سوال نموده و کار عملی آنها را ارزیابی می کنند.

منابع:

۱. الجدول في اعراب القرآن و صرفه و بيانه مع فوائد نحوية هامة، محمود صافى
۲. اعراب القرآن الكريم و بيانه، محيي الدين الدرويش
۳. اعراب القرآن، المنسوب الى ابراهيم بن سرى الزجاج، تحقيق و دراسة: ابراهيم الباري
۴. الكشاف عن حقائق التنزيل و عيون الأقاويل في وجوه التأويل، جار الله زمخشري
۵. جواع الجامع، فضل بن حسن طبرسى

کلام استدلالی ۱

تعداد واحد: ۲

پیش نیاز: ندارد

شناسه درس: ۳۰۴۱۶۰۱

نوع واحد: نظری

هدف: شناخت مفهوم خدا و اثبات وجود آن

ارزشیابی: ۳ نمره به تحقیق و ۱۷ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

○ مفهوم‌شناسی:

- مفهوم خدا و واژگان مرتبط (الله، ذات نامتناهی، واجب‌الوجود و ...)
- امکان شناخت ذات و صفات خداوند از دیدگاه متکلمین اسلامی
- اثبات وجود خداوند
- برهان‌پذیری وجود خدا;
- راه فطرت؛
- برهان‌های جهان‌شناختی؛
- برهان‌های غایت‌شناختی؛
- برهان‌های صدیقین؛
- برهان‌های وجودی.

متن درسی: ایضاح المراد، علی ربانی گلپایگانی

متنون محوری:

۱. مبدأ و معاد (قسمت مبدأ‌شناسی) - تبیین براهین اثبات خدا (فصل سوم به بعد)، عبدالله جوادی‌آملی
۲. نقد برهان‌نایپذیری وجود خدا (عسگری سلیمانی)

منابع:

۱. خداشناسی فلسفی، عبدالرسول عبودیت و مجتبی مصباح

۲. اصول فلسفه و روش رئالیسم، ج ۵، علامه طباطبائی (با شرح و پاورقی استاد مطهری)

۳. فلسفه دین، محمد حسین‌زاده

۴. مدخل مسائل جدید علم کلام ج ۱، جعفر سبحانی

۵. الالهیات ج ۱، جعفر سبحانی

۶. شروح منظومه، انصاری شیرازی و رضی شیرازی و ...

۷. شرح بدايۀ الحكمه و نهايۀ الحكمه، علی شیروانی و ...

۸. توحید، شهید مرتضی مطهری

٩. کلم الطیب، عبدالحسین طیب
١٠. شرح مبسوط آموزش عقاید ۱ و ۲، محسن غرویان و ...
١١. عقائد انسان + توضیح المراد، حسینی تهرانی
١٢. درس‌هایی از علم کلام، حبیب‌الله طاهری
١٣. نقد و طرح اندیشه‌ها، سیدرضا شیرازی
١٤. کفایه‌الموحدین، مرحوم طبرسی
١٥. مسائل جدید کلامی و فلسفه دین، عبدالحسین خسروپناه

کلام اسلامی - سطح سه

کلام استدلالی ۲

تعداد واحد: ۳

پیش نیاز: کلام استدلالی ۱

شناسه درس: ۳۰۴۱۶۰۲

نوع واحد: نظری

هدف: شناخت استدلالی صفات خداوند و کیفیت رابطه آن با ذات

ارزشیابی: ۱۴ نمره به امتحان پایانی، ۳ نمره به تحقیق و ۳ نمره به امتحان میانی اختصاص دارد.

سرفصل:

○ کلیات

- تعریف صفت، اسم و تفاوت آنها
- کیفیت رابطه صفات با ذات
- بررسی دیدگاه‌های کلامی، عینیت، زیادت و نیابت
- اقسام صفات: ذاتی و فعلی، ثبوتی و سلبی، اضافی و حقیقی
- بررسی برخی از صفات مهم ثبوتی و سلبی از حیث معنا، محدوده و اثبات:
  - حیات
  - علم مطلق (سمع و بصر)
  - قدرت مطلق
  - اراده
  - کلام
  - حکمت
  - عدالت
  - توحید(واحدی و عددی)
  - صفات سلبی ...

متن درسی: ایضاح المراد، علی ربانی گلپایگانی

منابع:

۱. الاهیات ج ۲، جعفر سبحانی
۲. گوهر مراد، عبدالرزاق لاهیجی
۳. اصول روش رئالیسم ج ۵، استاد مطهری
۴. شرح ج ۶ اسفار (مباحث مربوطا)، عبد الله جوادی آملی
۵. شرح اسماء حسناء، حکیم سبزواری
۶. دلائل الصدق، محمدرضا مظفر
۷. شناخت صفات خدا، جعفر سبحانی
۸. تمهید الاصول، شیخ طوسی

٩. کلم الطیب، عبدالحسین طیب
١٠. شرح مبسوط آموزش عقاید ۱ و ۲، محسن غرویان و ...
١١. عقائد الانسان + توضیح المراد، حسینی تهرانی
١٢. میزانالمطالب، میرزا جواد آقا طهرانی
١٣. کلام تطبیقی ج ۱، علی ربّانی گلپایگانی
١٤. درس‌هایی از علم کلام، حبیب‌الله طاهری
١٥. کفایه‌الموحدین، مرحوم طبرسی

کلام اسلامی - سطح سه

کلام استدلالی ۳

تعداد واحد: ۳

پیش نیاز: کلام استدلالی ۱

شناسه درس: ۳۰۴۱۶۰۳

نوع واحد: نظری

هدف: شناخت استدلالی افعال خداوند

ارزشیابی: ۱۴ نمره به امتحان پایانی، ۳ نمره به تحقیق و ۳ نمره به امتحان میانی اختصاص دارد.

سرفصل:

- معنای فعل خداوند متعال(خلق، ایجاد و ...)
- حسن و قبح افعال الهی(با نگاهی به نظام احسن)
- غایتمندی فعل خداوند (نظریه اشاعره و عدله)
- جبر و اختیار (جبر، تفویض، امر بین الامرين، نظریه کسب و استطاعت)
- قضا و قدر الهی (علمی و عینی، با نگاهی به سنتهای الهی در جهان آفرینش)
- شرور؛

توضیحات: نسبت به بند ۲ و ۳ به اجمال پرداخته شود؛ تفصیل آن در قواعد اساسی علم کلام مطرح گردد.

متن درسی: ایضاح المراد، علی رباني گلپایگانی

متون محوری:

۱. جهان‌شناسی، محمدتقی مصباح یزدی
۲. عدل الهی، مرتضی مطهری
۳. تجلی و ظهور در عرفان اسلامی، رحیمیان (جهت بند ۱ سرفصل‌ها)

منابع:

۱. جبر و اختیار، علامه محمدتقی جعفری
۲. انسان و سرنوشت، شهید مرتضی مطهری
۳. بدایه‌المعارف، آیت‌الله خرازی
۴. الالهیات، جعفر سبحانی
۵. کلم الطیب، عبدالحسین طیب
۶. گوهر مراد، عبدالرزاق لاهیجی
۷. شرح مبسوط آموزش عقاید ۱ و ۲، محسن غرویان و...
۸. عقائد انسان + توضیح المراد، حسینی تهرانی
۹. کلام تطبیقی ج ۱ و ۲، علی رباني گلپایگانی
۱۰. دلائل الصدق، محمدرضا مظفر
۱۱. نقد و طرح اندیشه‌ها ، سیدرضی شیرازی
۱۲. کفایه‌الموحدین، مرحوم طبرسی
۱۳. المنقد من التقليد، محمود حمصی رازی
۱۴. انیس‌الموحدین، مهدی نراقی

کلام استدلالی ۴

تعداد واحد: ۳

پیش نیاز: ندارد

شناسه درس: ۳۰۴۱۶۰۴

نوع واحد: نظری

هدف: شناخت استدلالی مباحث نبوت (راهنماشناسی)

ارزشیابی: ۱۴ نمره به امتحان پایانی، ۳ نمره به تحقیق و ۳ نمره به امتحان میانی اختصاص دارد.

سرفصل:

○ نبوت عامه:

- تعریف نبوت و رسالت، تفاوت و اقسام آنها
- فلسفه، ضرورت و هدف بعثت انبیاء و شباهات باب نبوت
- چیستی وحی و اقسام آن
- ویژگیهای انبیاء (علم، عصمت، افضلیت و ...)
- راههای شناخت انبیاء: ۱- معجزه ۲- راههای دیگر
- وظایف و شئون انبیاء (ابلاغ وحی، مرجعیت دینی، رهبری امت و ...)
- حکمت تعدد انبیاء

○ نبوت خاصه:

- اثبات نبوت پیامبر اسلام (معجزه، بشارت انبیاء پیشین و ...)
- صفات و ویژگیهای پیامبر اسلام
- جهانی بودن دین اسلام
- خاتمیت دین اسلام: ۱- جامعیت ۲- جهانی بودن

متن درسی: -----

متن محوري:

۱. ایضاح المرأة، علی ربانی گلپایگانی
۲. نبوت، مرتضی مطهری
۳. الالهیات، جعفر سبحانی (بخش نبوت)

منابع:

۱. مدخل مسائل جدید علم کلام ج ۲، جعفر سبحانی
۲. سیف‌الاًمَّةُ وَ بِرْهَانُ الْمُلْكَ، مُهَدَّى نَرَاقِي
۳. خاتمیت از دیدگاه عقل و نقل، جعفر سبحانی
۴. راه و راهنمایی، محمد تقی مصباح یزدی
۵. عصمت انبیاء و امامان، مهدی یوسفیان

٦. وحی و افعال گفتاری، علیرضا قائمی‌نیا
٧. معجزه در قلمرو عقل و دین، قدردان
٨. کلم الطیب، عبدالحسین طیب
٩. گوهر مراد، عبدالرزاق لاهیجی
١٠. شرح مبسوط آموزش عقاید^{۱ و ۲}، محسن غرویان و ...
١١. عقائد الانسان ، توضیح‌المراد، حسینی تهرانی
١٢. درس‌هایی از علم کلام، حبیب‌الله طاهری
١٣. کفایة‌الموحدین، مرحوم طبرسی
١٤. الالهیات، جعفر سبحانی
١٥. تفسیر موضوعی قرآن تنزیه انبیاء «ع» از آدم تا خاتم «ص»، آیت‌الله معرفت

کلام اسلامی - سطح سه

کلام استدلالی ۵

تعداد واحد: ۳

پیش نیاز: ندارد

شناسه درس: ۳۰۴۱۶۰۵

نوع واحد: نظری

هدف: شناخت استدلالی مباحث امامت

ارزشیابی: ۱۴ نمره به امتحان پایانی، ۳ نمره به فعالیت کلاسی و ۳ نمره به امتحان میانی اختصاص دارد.

سرفصل:

○ امامت عامه :

- تعریف امامت، ولایت، خلافت و وصایت و تفاوت آنها
- فلسفه، ضرورت و هدف امامت (عقلی و نقلی)
- ویژگی‌های امام (عصمت، علم، افضلیت و ...)
- راههای تعیین امام (نص، شوراء، بیعت و ...)
- وظایف و شئون امامت (مرجعیت دینی، رهبری امت، ولایت تکوینی و ...)

○ امامت خاصه :

- اثبات امامت علی عليه السلام (آیات و روایات)
- اثبات امامت سائر ائمه
- مرجعیت علمی اهل بیت
- مهدویت (نسب و طول عمر امام، غیبت و فلسفه آن، انتظار، شرایط و علائم ظهور و ...)

متن درسی: کشف المراد، علامه حلى

متن محوری: امامت پژوهی، زیر نظر استاد یزدی مطلق

منابع:

١. تشیید المراجعات، سید علی میلانی
٢. کفایة المودعین ج ۲ و ۳، مرحوم طبرسی
٣. شرح مفتاح الكرامة، سید علی میلانی
٤. تاریخ غیبت صغیر و کبری، محمد صدر
٥. تشیع در مسیر تاریخ جعفری، ترجمه آیت الله
٦. امامت در بینش اسلامی، علی رباني گلپایگانی
٧. راهنمایشنسی چاپ قدیم، محمد تقی مصباح یزدی
٨. امامت در پرتو کتاب و سنت، آستان قدس رضوی
٩. اثبات‌الهدمی بالنصوص و المعجزات، شیخ حر عاملی
١٠. معالم المدرستین ج ۱، علامه مرتضی عسکری
١١. الغدیر، علامه امینی
١٢. کلم الطیب، عبدالحسین طیب
١٣. گوهر مراد، عبدالرزاق لاهیجی
١٤. عقائد الانسان و توضیح المراد، حسینی تهرانی
١٥. الالهیات، جعفر سبحانی
١٦. دلائل الصدق، محمد رضا مظفر
١٧. امامت خاصه، علی رباني گلپایگانی

کلام استدلالی ۶

تعداد واحد: ۳

پیش نیاز: ندارد

شناسه درس: ۳۰۴۱۶۰۶

نوع واحد: نظری

هدف: شناخت استدلالی مباحث معاد (فرجام شناسی)

ارزشیابی: ۱۴ نمره به امتحان پایانی، ۳ نمره به فعالیت کلاسی و ۳ نمره به امتحان میانی اختصاص دارد.

سرفصل:

- حقیقت انسان (ترکیب نفس و بدن و مراتب نفس)
- رابطه نفس و بدن
- تجرد نفس
- حرکت و تکامل نفس
- تناخ
- چیستی معاد
- امکان معاد
- ضرورت عقلی و نقلی معاد
- کیفیت معاد (جسمانی، روحانی)
- مرگ و حقیقت آن
- عالم بزرخ
- قیامت، ویژگیها و موافق آن
- احباط و تکفیر و موازنہ
- تجسم اعمال
- صراط، بهشت و دوزخ

متن درسی: کشفالمراد، علامه حلی

متن محوری: الاهیات، جعفر سبحانی (جلد دوم، بخش معاد)

منابع:

۱. به سوی جهان ابدی زین العابدین قربانی
۲. معاد شهید مرتضی مطهری
۳. معاد محمد شجاعی
۴. معاد از دیدگاه علامه طباطبایی متقدی نژاد
۵. حیات جاودانه امیر دیوانی
۶. حق‌الیقین عبدالله شیر
۷. مبدأ و معاد ملّاصدرا
۸. درس در معادشناسی حبیب‌الله طاهری
۹. معرفة النفس فلسفی غلام‌رضا فیاضی

١٠. كلم الطيب عبدالحسين طيب
١١. گوهر مراد عبدالرزاق لاهیجی
١٢. عقائد الانسان + توضیح المراد حسینی تهرانی
١٣. کفایة المودعین ج ٤ مرحوم طبرسی
١٤. الالهیات جعفر سبحانی

کلام احمدی - سطح سده

کلیات علم کلام

تعداد واحد: ۲

شناسه درس: ۳۰۴۱۶۱۰

پیش نیاز: ندارد

نوع واحد: نظری

هدف: آشنایی با مباحث مقدماتی علم کلام (رئوس ثمانیه) بطور مستدل و شناخت تفاوت علم کلام با علومی چون فلسفه و عرفان و کلام جدید و فلسفه دین

ارزشیابی: ۳ نمره به فعالیت کلاسی و ۱۷ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

○ مبادی:

- ضرورت علم کلام
- تعریف علم کلام
- وجه تسمیه علم کلام
- موضوع علم کلام
- غایت علم کلام
- مسائل علم کلام
- روش‌شناسی علم کلام
- خاستگاه
- پیدایش علم کلام (تاریخچه اجمالی علم کلام از صدر اسلام)

○ مناسبات علم کلام با علوم همگن

- علم و کلام و معرفت‌شناسی
- علم کلام و فلسفه
- علم کلام و فلسفه دین و کلام جدید
- علم کلام و عرفان

متن درسی: ما هو علم الكلام، على رباني گلپایگانی (برای بقیه سرفصل‌ها به منابع مراجعه شود)

منابع:

۱. هندسه معرفتی کلام جدید احمد فرامرز قراملکی
۲. استاد مطهری و کلام جدید احمد فرامرز قراملکی
۳. شرح موافق ج ۱ شریف‌الدین جرجانی
۴. مدخل و درآمد علم کلام جعفر سبحانی
۵. مسائل کلام جدید علی رباني گلپایگانی
۶. کلام جدید در گذر اندیشه‌ها علی اوجی
۷. علم کلام و کلام جدید (سیری در آثار استاد مطهری) احمد بهشتی
۸. تاریخ کلام جدید علامه شبی نعمانی، ترجمه فخر داعی گیلانی
۹. پیدایش علم کلام و منزلت آن در میان علوم محسن جهانگیری
۱۰. فلسفه علم کلام هری ولفسن، ترجمه احمد آرام
۱۱. آموزش فلسفه ج ۱ محمد تقی مصباح یزدی
۱۲. مبانی عرفان اسلامی حسن معلمی

۱۳. مسائل جدید کلامی و فلسفه دین عبدالحسین خسروپناه
۱۴. کلام جدید عبدالحسین خسروپناه
۱۵. علم کلام (عرض و نقد) عامر النجار
۱۶. المدخل الى دراسته علم الكلام حسن محمود الشافعی
۱۷. فصلنامه قیمت شماره ۳۹ و ۴۰، مقالات (۱. چیستی فلسفه دین و مسائل آن ۲. فلسفه دین) محمد محمدرضایی، ابوالفضل ساجدی

کلام اسلامی - سطح سه

تاریخ علم کلام

تعداد واحد: ۲

پیش نیاز: ندارد

شناسه درس: ۳۰۴۱۸۰۱

نوع واحد: نظری

هدف: شناخت تطور علم کلام با ملاحظه مذاهب عمدۀ اسلامی

ارزشیابی: ۲۰ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

○ امامیه:

- بنیانگذار
- تطورات تاریخی
- شخصیت‌های مؤثر و مهمترین آثار آنها
  - از آغاز تا شیخ مفید
  - از شیخ مفید تا خواجه نصیر طوسی
  - از خواجه نصیر تا عصر حاضر

● وضعیت کنونی (گرایش‌های عمدۀ کلامی در عصر حاضر، کلام فلسفی، مکتب تفکیک، عقاید خاص به نحو اجمال و ...)

○ معتزله:

- بنیانگذار
- تطورات تاریخی
- شخصیت‌های مؤثر و مهمترین آثار آنها
  - از آغاز تا عصر حاضر: واصل بن عطاء، ابوالهدیل علاف، نظام، جاحظ، ابوالحسین خیاط، جبائیان (ابوعلی و ابوهاشم)، قاضی عبدالجبار
- وضعیت کنونی: معتزله در عصر حاضر
- عقاید ویژه:
  - صفات
  - نیابت یا عینیت
  - حسن و قبح عقلی
  - احباط و تکفیر

○ اشاعره:

- بنیانگذار
- تطورات تاریخی
- شخصیت‌های مؤثر و مهمترین آثار آنها
  - از آغاز تا عصر حاضر: ابوالحسن اشعری، ابوبکر باقلانی، امام الحرمین جوینی، غزالی، فخر رازی، قاضی ایجی، تفتازانی، میرسید شریف
- وضعیت کنونی: اشاعره در عصر حاضر

• عقاید ویژه

- صفات ذاتی یا لوازم ذات (قدمای ثمانیه)
- تفسیر علیت
- نفی حسن و قبح عقلی
- کسب و جبر و ...

توضیحات: در این درس اساتید، شاگردان، روش و عقاید خاص و آثار کلامی هر یک از متكلمین را بحث می‌کنند.

متن درسی: سیر تطور کلام شیعه، محمد صفر جبرئیلی (مربوط به بخش اول سرفصل) به همراه جزوی تکمیلی استاد

منابع:

۱. فرهنگ عقائد و مذاهب اسلامی (۵ جلد)، جعفر سبحانی
۲. ملل و نحل، جعفر سبحانی
۳. تاریخ علم کلام، علامه شبی نعمانی، ترجمه فخر داعی گیلانی
۴. تاریخ علم الکلام فی الاسلام، فضل الله زنجانی
۵. تاریخ اندیشه‌های کلامی در اسلام ج ۱ و ۲، عبدالرحمن بدوى، ترجمه صابری
۶. تاریخ الفرق الاسلامیةالسياسی والدینی (عجلد)، محمد ابراهیم الفیومی
۷. تاریخ شیعه و فرقه‌های اسلام تا قرن چهارم، محمد جواد مشکور
۸. تاریخ مذاهب اسلام، ترجمه الفرقُ بین الفرق، محمد جواد مشکور
۹. تاریخ فرق اسلامی ۱ و ۲، حمین صابری
۱۰. تاریخ المذاهب الاسلامیة فی السياسة والعقائدالامام، محمد ابو زهره
۱۱. فرق و مذاهب کلامی، علی ربانی گلپایگانی
۱۲. المدخل الى دراسته علم الکلام، حسن محمود الشافع

قواعد اساسی علم کلام

تعداد واحد: ۲

پیش نیاز: کلام استدلالی ۱ تا ۴

شناسه درس: ۳۰۴۱۶۱۱

نوع واحد: نظری

هدف: شناخت استدلالی قواعد اساسی علم کلام

ارزشیابی: ۳ نمره به تحقیق و ۱۷ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

- الف: تعریف قاعده و معرفی قواعد علم کلام
- ب: بررسی قواعد اساسی علم کلام
  - حجیت عقل
  - حسن و قبح
  - قاعده لطف
  - وجوب انجام اصلاح بر خدا
  - وجوب شکر منعم
  - قبح نقض غرض
  - قبح تکلیف بمالایطاق
  - قبح عقاب بلابيان
  - غایتمندی افعال الهی

متن درسی: القواعد الكلامية، رباني گلپایگانی

منابع:

۱. فقه و عقل، ابوالقاسم علی‌دوست
۲. مبانی اخلاق در فلسفه غرب و فلسفه اسلامی، حسن معلمی
۳. الحسن و القبیح العقلیان، جعفر سبحانی
۴. عقل و استنباط فقهی، حسین صابری
۵. قاعده قبح عقاب بلان بیان، اسماعیل دارکربلایی
۶. بدایة المعارف، خرّازی
۷. اندیشه‌های کلامی، شیخ طوسی
۸. کاوشهای عقل عملی، مهدی حائری بزدی
۹. الالهیات، جعفر سبحانی
۱۰. تمہید الاصول، شیخ طوسی
۱۱. گوهر مراد، عبدالرزاق لاھیجی
۱۲. عقائد الانسان + توضیح المراد، حسینی تهرانی
۱۳. کلام تطبیقی ج ۱ و ۲، علی رباني گلپایگانی
۱۴. کفایة المودعین، مرحوم طبرسی

معارف شیعی

تعداد واحد: ۲

شناسه درس: ۳۰۴۱۶۱۵

پیش نیاز: کلام استدلالی ۱ تا ۶

نوع واحد: نظری

هدف: تبیین استدلالی عقائد خاص شیعه

ارزشیابی: ۳ نمره به تحقیق و ۱۷ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

- محبت و مودت اهل بیت و عزاداری برای آنها
- شباهات مربوط به توحید عبادی (توسل، شفاعت، زیارت معصومین، لمس و بوسیدن ضریح آنها، سجده بر مهر، توسل، شفاعت و استشفا به تربت امام حسین «علیه السلام»)
  - بداع،
  - رجعت،
  - تقیه،
  - غلو،
  - عدالت صحابی

متن درسی: دروس فی العقائد الخاصة بالشیعه الامامیه، مهدی فرمانیان

منابع:

۱. اضواء على عقائد الشيعة و تاريخهم، جعفر سبحانى
۲. شرح عقائد الامامية، علامه محمد جميل حمود
۳. نفحات الاذهار (خلاصة عبقات الانوار)، سيد على حسيني ميلاني
۴. آيین وهابیت، جعفر سبحانی
۵. المراجعت، الامام عبدالحسین شرف الدین
۶. دور اهل البيت، شهید سید محمد باقر حکیم
۷. فی رحاب اهل البيت، علی اسلامی
۸. النص و الاجتهاد، الامام عبدالحسین شرف الدین

معارف قرآن ۱

تعداد واحد: ۲

پیش نیاز: کلام استدلالی ۱ تا ۶

شناسه درس: ۳۰۴۱۲۰۱

نوع واحد: نظری

هدف: شناخت مهم‌ترین مباحث مربوط به الهیات در قرآن

ارزشیابی: ۳ نمره به تحقیق و ۱۷ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

- منابع شناخت در قرآن
- روش‌های شناخت در قرآن
- خدا در قرآن
  - صفات ذاتی خداوند (علم و قدرت)
  - صفات فعلی خداوند (ربویت، هدایت، عدالت)
  - توحید و شرك

متن درسی: —————

منابع:

- ۱- معرفت‌شناسی در قرآن، تفسیر موضوعی ج ۱۴ عبدالله جوادی آملی
- ۲- توحید در قرآن، تفسیر موضوعی، ج ۲، عبدالله جوادی آملی
- ۳- وحی و نبوت در قرآن، تفسیر موضوعی ج ۳، عبدالله جوادی آملی
- ۴- معاد در قرآن، تفسیر موضوعی، ج ۴ و ۵، عبدالله جوادی آملی
- ۵- هدایت در قرآن، تفسیر موضوعی ج ۱۶، عبدالله جوادی آملی
- ۶- جامعه در قرآن، تفسیر موضوعی، ج ۱۷، عبدالله جوادی آملی
- ۷- تفسیر انسان به انسان، عبدالله جوادی آملی

معارف قرآن ۲

تعداد واحد: ۲

پیش نیاز: کلام استدلالی ۱ تا ۶

شناسه درس: ۳۰۴۱۲۰۲

نوع واحد: نظری

هدف: شناخت مهم‌ترین مباحث مربوط به الهیات در قرآن

ارزشیابی: ۳ نمره به تحقیق و ۱۷ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

- نبوت در قرآن
- ضرورت و هدف بعثت در قرآن
- ویژگیهای انبیاء (علم و عصمت ...) در قرآن
- راههای شناخت انبیاء
- جامعیت دین در قرآن
- خاتمیت در قرآن
- ضرورت امامت در قرآن
- معاد در قرآن (بصورت اجمال)

متن درسی: -----

منابع:

- ۱- معرفت‌شناسی در قرآن، تفسیر موضوعی ج ۱۴ عبدالله جوادی آملی
- ۲- توحید در قرآن، تفسیر موضوعی، ج ۲، عبدالله جوادی آملی
- ۳- وحی و نبوت در قرآن، تفسیر موضوعی ج ۳، عبدالله جوادی آملی
- ۴- معاد در قرآن، تفسیر موضوعی، ج ۴ و ۵، عبدالله جوادی آملی
- ۵- هدایت در قرآن، تفسیر موضوعی ج ۱۶، عبدالله جوادی آملی
- ۶- جامعه در قرآن، تفسیر موضوعی، ج ۱۷، عبدالله جوادی آملی
- ۷- تفسیر انسان به انسان، عبدالله جوادی آملی

کلام تطبیقی

تعداد واحد: ۴

پیش نیاز: کلام استدلالی ۱ تا ۶

شناسه درس: ۳۰۴۱۶۱۴

نوع واحد: نظری

هدف: شناخت مقایسه ای آموزه های کلامی ادیان زنده

ارزشیابی: ۱۴ نمره به امتحان پایانی، ۳ نمره به فعالیت کلاسی و ۳ نمره به امتحان میانی اختصاص دارد.

سرفصل:

- مقایسه دیدگاه اسلام، یهودیت، مسیحیت، هندویسم و بودیسم در مورد مسائل مهم کلامی
  - مفهوم و حقیقت خدا
  - اسماء و صفات الهی (توحید و تثلیث، قدرت، علم، رابطه صفات و ذات و ...)
  - افعال الهی (خلقت جهان و نظام حاکم بر آن)
  - وحی، نبوت و رسالت
  - انسان و ویژگیهای او
  - موعود شناسی (انسان و نجات)
  - فرجام شناسی (معد)

متن درسی: -----

منابع اصلی:

۱. سرشت انسان در قرآن و عهدین، عبدالرحیم سلیمانی
۲. انتظار مسیحا در آیین یهود، جولیوس، گرینستون، ترجمه حسین توفیقی
۳. دین‌شناسی تطبیقی، مرضیه شنکائی
۴. یهودیت، مسیحیت، اسلام، افرئی بشیر، توفیقی
۵. مسیحیت مقایسه‌ای، محمدرضا زیبائی‌نژاد
۶. درآمدی بر الهیات تطبیقی اسلام و مسیحیت، عبدالرحیم سلیمانی اردستانی

منابع فرعی:

۱. الهیات مسیحی، هنری تیسین، ترجمه میکائیلیان

۲. درسنامه الهیات مسیحی، مک گرات، ترجمه بهروز حدادی

۳. باورها و آئین‌های یهود، ترجمه فرزین

۴. گونه‌شناسی آندیشه موعود مسیحی، مهراب صادق‌نیا

۵. تاریخ جامع ادیان، جان ناس، ترجمه ع. حکمت

۶. مقارنۀ الادیان، احمد شلبی
۷. تحقیقی در دین یهود، جلال الدین آشتیانی
۸. مسیحیت، عبدالرحیم سلیمانی
۹. عقل و وحی در قرون وسطی، ژیلsson، ترجمه شهرام پازوکی
۱۰. خدا و فلسفه، اتین ژیلsson، ترجمه شهرام پازوکی
۱۱. کلام مسیحی، توماس میشل، ترجمه حسین توفیقی
۱۲. درآمدی بر الهیات تطبیقی اسلام و مسیحیت، عبدالرحیم سلیمانی اردستانی
۱۳. فلسفه الفکرالدینی بین‌الاسلام والمسیحیه، لویس غردیه وج. قنواتی، مترجمان عربی؛ صبحی صالح و فرید جبر
۱۴. آئین‌های کنفیسیوس، دالو و بودا، دو وی مینکف، ترجمه غلامرضا شیخ‌الدین

کلام اسلامی - سطح سده

فلسفه دین و مسائل جدید کلامی ۱

تعداد واحد: ۲

شناسه درس: ۳۰۴۱۶۰۷

پیش نیاز: کلام استدلالی ۱ تا ۳

نوع واحد: نظری

هدف: بررسی مسائل اصلی فلسفه دین و مسائل جدید کلامی

ارزشیابی: ۳ نمره به تحقیق و ۱۷ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

- کلیات
- تعریف دین
- منشأ دین
- زبان دین
- جامعیت و کمال دین

متن درسی: فلسفه دین و مسائل جدید کلامی، عبدالحسین خسروپناه

منبع اصلی:

۱. عقل و اعتقاد دینی، ترجمه احمد نراقی و ابراهیم سلطانی

منابع فرعی:

۱. کلام جدید، یوسفیان
۲. جستارهایی در کلام جدید، جمعی از نویسندهای
۳. فلسفه دین، محمد حسین زاده
۴. انتظار بشر از دین، عبدالله نصری
۵. دین شناسی، آیت الله جوادی آملی
۶. تبیین براهین اثبات خدا، آیت الله جوادی آملی
۷. براهین اثبات وجود خدا، حمیدرضا شاکریان
۸. خدا و مسئله شر، محمدمحسن قدردان قرامکی
۹. کاوشهای عقل نظری، مهدی حائری یزدی
۱۰. فلسفه دین، جان هیک
۱۱. فلسفه دین، نورمن گیسلر
۱۲. هرمنوتیک، احمد واعظی
۱۳. زبان دین، ابوالفضل ساجدی
۱۴. هندسه معرفتی کلام جدید، احمد فرامرز قرامکی
۱۵. مدخل مسائل جدید در علم کلام، جعفر سبحانی
۱۶. درآمدی بر کلام جدید، هادی صادقی
۱۷. کلام جدید در گذر اندیشه‌ها، علی اوجبی

۱۸. باورهای دینی، موسسه امام خمینی
۱۹. کلام جدید، عبدالحسین خسروپناه
۲۰. انتظار بشر از دین، آیت الله جوادی آملی
۲۱. فلسفه دین، ترجمه: محمد محمدرضايی
۲۲. فلسفه دین، ترجمه: مليحه صابری
۲۳. گستره شریعت، عبدالحسین خسروپناه
۲۴. نظریه ایمان در کتاب و سنت، محسن جوادی
۲۵. فلسفه دین در قرن بیستم، چالز تالیافرو

کلام اسلامی - سطح سه

فلسفه دین و مسائل جدید کلامی ۲

تعداد واحد: ۲

شناسه درس: ۳۰۴۱۶۰۸

پیش نیاز: کلام استدلالی ۱ تا ۳

نوع واحد: نظری

هدف: بررسی مسائل اصلی فلسفه دین و مسائل جدید کلامی

ارزشیابی: ۳ نمره به تحقیق و ۱۷ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

- هرمنوتیک
- معرفت دینی و تحول آن (نقد نظریه قبض و بسط)
- علم و دین
- دین و اخلاق
- تجربه‌گرایی دینی

متن درسی: فلسفه دین و مسائل جدید کلامی، عبدالحسین خسروپناه

منبع اصلی:

۱. عقل و اعتقاد دینی، ترجمه احمد نراقی و ابراهیم سلطانی

منابع فرعی:

۱. کلام جدید، یوسفیان
۲. جستارهایی در کلام جدید، جمعی از نویسندهای کلام
۳. فلسفه دین، محمد حسین زاده
۴. انتظار بشر از دین، عبدالله نصری
۵. دین شناسی، آیت الله جوادی آملی
۶. تبیین براهین اثبات خدا، آیت الله جوادی آملی
۷. براهین اثبات وجود خدا، حمیدرضا شاکری
۸. خدا و مسئله شر، محمدحسن قدردان قراملکی
۹. کاوشهای عقل نظری، مهدی حائری یزدی
۱۰. فلسفه دین، جان هیک
۱۱. فلسفه دین، نورمن گیسلر
۱۲. هرمنوتیک، احمد واعظی
۱۳. زبان دین، ابوالفضل ساجدی
۱۴. هندسه معرفتی کلام جدید، احمدفرامرز قراملکی
۱۵. مدخل مسائل جدید در علم کلام، جعفر سبحانی
۱۶. درآمدی بر کلام جدید، هادی صادقی

۱۷. کلام جدید در گذر اندیشه ها، علی اوجبی
۱۸. باورهای دینی، موسسه امام خمینی
۱۹. کلام جدید، عبدالحسین خسروپناه
۲۰. انتظار بشر از دین، آیت الله جوادی آملی
۲۱. فلسفه دین، ترجمه: محمد محمدرضایی
۲۲. فلسفه دین، ترجمه: مليحه صابری
۲۳. گستره شریعت، عبدالحسین خسروپناه
۲۴. نظریه ایمان در کتاب و سنت، محسن جوادی
۲۵. فلسفه دین در قرن بیستم، چالز تالیافرو

کلام اسلامی - سطح سه

فلسفه دین و مسائل جدید کلامی ۳

تعداد واحد: ۲

شناسه درس: ۳۰۴۱۶۰۹

پیش فیاز: کلام استدلالی ۱ تا ۳

نوع واحد: نظری

هدف: بررسی مسائل اصلی فلسفه دین و مسائل جدید کلامی

ارزشیابی: ۳ نمره به تحقیق و ۱۷ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

- ادله اثبات وجود خدا
- مسئله شر
- معنای زندگی
- مرگ و جاودانگی
- ملاک های داوری بین الادیان

متن درسی: فلسفه دین و مسائل جدید کلامی، عبدالحسین خسروپناه

منبع اصلی:

۱. عقل و اعتقاد دینی، ترجمه احمد نراقی و ابراهیم سلطانی

منابع فرعی:

۱. کلام جدید، یوسفیان
۲. جستارهایی در کلام جدید، جمعی از نویسندهای
۳. فلسفه دین، محمد حسین زاده
۴. انتظار بشر از دین، عبدالله نصری
۵. دین شناسی، آیت الله جوادی آملی
۶. تبیین برایین اثبات خدا، آیت الله جوادی آملی
۷. برایین اثبات وجود خدا، حمیدرضا شاکریان
۸. خدا و مسئله شر، محمدحسن قدردان قراملکی
۹. کاوشهای عقل نظری، مهدی حائری یزدی
۱۰. فلسفه دین، جان هیک
۱۱. فلسفه دین، نورمن گیسلر
۱۲. هرمنوتیک، احمد واعظی
۱۳. زبان دین، ابوالفضل ساجدی
۱۴. هندسه معرفتی کلام جدید، احمد فرامرز قراملکی
۱۵. مدخل مسائل جدید در علم کلام، جعفر سبحانی

۱۶. درآمدی بر کلام جدید، هادی صادقی
۱۷. کلام جدید در گذر اندیشه‌ها، علی اوجبی
۱۸. باورهای دینی، موسسه امام خمینی
۱۹. کلام جدید، عبدالحسین خسروپناه
۲۰. انتظار بشر از دین، آیت الله جوادی آملی
۲۱. فلسفه دین، ترجمه: محمد محمدرضایی
۲۲. فلسفه دین، ترجمه: مليحه صابری
۲۳. گستره شریعت، عبدالحسین خسروپناه
۲۴. نظریه ایمان در کتاب و سنت، محسن جوادی
۲۵. فلسفه دین در قرن بیستم، چالز تالیافرو

کلام اسلامی - سطح سه

مکتب ها و فرقه های کلامی ۱

تعداد واحد: ۲

پیش نیاز: ندارد

شناسه درس: ۳۰۴۱۶۱۲

نوع واحد: نظری

هدف: شناخت مکتبها و فرقه های کلامی مهم در جهان اسلام

ارزشیابی: ۳ نمره به فعالیت کلاسی و ۱۷ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

○ فرق اهل سنت

- اهل حدیث
- معتزله
- اشاعره
- ماتریدیه

○ فرق شیعی

- امامیه
- زیدیه
- اسماعیلیه

○ خوارج و غلات

توضیحات: در این درس از زمان پیدایش، مؤسس، آموزه ها و احکام اصلی و مهم، کتابها، تطورات تاریخی و روش و متداول‌ترین خاص ھر یک از مکاتب و فرقه های فوق بحث می شود.

متن درسی: آشنایی با فرق تشیع و آشنایی با فرق تسنن، مهدی فرمانیان

منابع:

۱. الملل و النحل، شهرستانی
۲. فرهنگ مذاہب اسلامی، آیت‌الله سبحانی
۳. تاریخ انديشه‌های کلامی در اسلام، عبدالرحمن نبوی
۴. تاریخ فرق اسلامی، حسین صابری
۵. فرق الشیعه بین التفکرالسیاسی، اسماعیل

مکتب ها و فرقه های کلامی ۲

تعداد واحد: ۲

شناسه درس: ۳۰۴۱۶۱۳

پیش نیاز: ندارد

نوع واحد: نظری

هدف: شناخت مکتبها و فرقه های کلامی مهم در جهان اسلام

ارزشیابی: ۳ نمره به فعالیت کلاسی و ۱۷ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

- سلفیه، وهابیت
- شیخیه
- بهائیت
- قادیانیه
- اهل حق و نصیریه

توضیحات: در این درس از زمان پیدایش، مؤسس، آموزه ها و احکام اصلی و مهم، کتابها، تطورات تاریخی و روش و متداول‌تری خاص هر یک از مکاتب و فرقه های فوق بحث می شود

متن درسی: آشنایی با فرق تشیع و آشنایی با فرق تسنن، مهدی فرمانیان

منابع:

۱. وهابیت، آقای سبحانی
۲. وهابیت، آقای دونی
۳. وهابیت، آقای سیدمحسن امین ترجمه کشف الارتیاب
۴. الشیخیه، نشأت‌هات‌تطوّرها و مصادر دراستها
۵. شیخی‌گری، بابی‌گری از نظر فلسفه تاریخ و اجتماع
۶. مکتب شیخی، آقای فریدون بهمن‌یار
۷. القادیانی و القادیانیه، ابوعلی مودودی
۸. شناخت فرقه اهل حق، عبدالله خدابند
۹. مقاله اهل حق، دائرة المعارف بزرگ اسلامی
۱۰. مقاله اهل حق، دانشنامه علم کلام
۱۱. محکمه باب و بهاء، حسن مصطفوی
۱۲. ذیل کلمه باء، دانشنامه جهان اسلام در مورد بهائیت

فلسفه اسلامی ۱

تعداد واحد: ۴

شناسه درس: ۳۰۴۱۷۰۱

پیش نیاز: ندارد

نوع واحد: نظری

هدف: شناخت مسائل مهم فلسفه اسلامی (صدرایی) روش و مسائل آن

ارزشیابی: ۱۴ نمره به امتحان پایانی، ۳ نمره به فعالیت کلاسی و ۳ نمره به امتحان میانی اختصاص دارد.

سرفصل:

- المدخل
- مرحله اول: فی احکام الوجود
- مرحله دوم: فی الوجود المستقل و الرابط
- مرحله چهارم: فی مواد القضايا: الوجوب و الامکان و الامتناع
- مرحله ششم: سه فصل اول
- مرحله هفتم: چهار فصل اول

متن درسی: نهایه الحكمه، علامه طباطبائی (ره)

توضیحات: درین درس، طلاب به تعلیقه آیه‌الله مصباح و حواشی استاد فیاضی به عنوان فعالیت کلاسی مراجعه می‌کنند.

منابع:

۱. تعلیقه علی نهایه الحكمه، محمدتقی مصباح یزدی
۲. تعلیقه علی نهایه الحكمه، غلامرضا فیاضی
۳. آموزش فلسفه، محمدتقی مصباح یزدی
۴. پاورقی‌های اصول فلسفه و روش رئالیسم، شهید مرتضی مطهری
۵. شرح مبسوط منظومه، شهید مرتضی مطهری
۶. الحكمه المتعالیه فی الاسفار الاربعه، ملاصدرا
۷. منظومه، ملاهادی سبزواری

فلسفه اسلامی ۲

تعداد واحد: ۴

پیش نیاز: ندارد

شناسه درس: ۳۰۴۱۷۰۷

نوع واحد: نظری

هدف: شناخت مسائل مهم فلسفه اسلامی (صدرایی) روش و مسائل آن

ارزشیابی: ۱۴ نمره به امتحان پایانی، ۳ نمره به فعالیت کلاسی و ۳ نمره به امتحان میانی اختصاص دارد.

سرفصل:

- مرحله هشتم: فی العلة و المعلول
- مرحله نهم: هشت فصل اول
- مرحله دهم: حدوث و قدم (پنج فصل آخر)
- مرحله یازدهم: فی العقل و العاقل و المعقول (هفت فصل اول)

متن درسی: نهایه الحکمه، علامه طباطبائی (ره)

توضیحات: دراین درس، طلاب به تعلیقه آیه‌الله مصباح و حواشی استاد فیاضی به عنوان فعالیت کلاسی مراجعه می‌کنند.

منابع:

۱. تعلیقه علی نهایه الحکمه، محمدتقی مصباح یزدی
۲. تعلیقه علی نهایه الحکمه، غلامرضا فیاضی
۳. آموزش فلسفه، محمدتقی مصباح یزدی
۴. پاورقی‌های اصول فلسفه و روش رئالیسم، شهید مرتضی مطهری
۵. شرح مبسوط منظومه، شهید مرتضی مطهری
۶. الحکمه المتعالیه فی الاسفار الاربعه، ملاصدرا
۷. منظومه، ملاهادی سبزواری

فلسفه اسلامی ۳

تعداد واحد: ۴

پیش نیاز: ندارد

شناسه درس: ۳۰۴۱۷۰۸

نوع واحد: نظری

هدف: شناخت مسائل مهم فلسفه اسلامی(صدرایی) روش و مسائل آن

ارزشیابی: ۱۴ نمره به امتحان پایانی، ۳ نمره به فعالیت کلاسی و ۳ نمره به امتحان میانی اختصاص دارد.

سرفصل:

- مرحله یازدهم: هشت فصل آخر
- مرحله دوازدهم

متن درسی: نهایه الحکمه، علامه طباطبائی(ره)

توضیحات: در این درس، طلاب به تعلیقه آیه‌الله مصباح و حواشی استاد فیاضی به عنوان فعالیت کلاسی مراجعه می‌کنند.

منابع:

۱. تعلیقه علی نهایه الحکمه، محمدتقی مصباح یزدی
۲. تعلیقه علی نهایه الحکمه، غلامرضا فیاضی
۳. آموزش فلسفه، محمدتقی مصباح یزدی
۴. پاورقی‌های اصول فلسفه و روش رئالیسم، شهید مرتضی مطهری
۵. شرح مبسوط منظومه، شهید مرتضی مطهری
۶. الحکمه المتعالیه فی الاسفار الاربعه، ملاصدرا
۷. منظومه، ملاهادی سبزواری

معرفت‌شناسی

تعداد واحد: ۲

شناسه درس: ۳۰۴۱۷۰۶

پیش نیاز: ندارد

نوع واحد: نظری

هدف: شناخت مقایسه‌ای مباحث بنیادین معرفت‌شناسی جهت تحقق نظام منسجم فکری در این حوزه

ارزشیابی: ۲۰ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

○ کلیات:

- چیستی معرفت‌شناسی و تفاوت آن با علوم همگن مانند منطق، هستی‌شناسی و ...
- تبیین موضوع، هدف و ضرورت معرفت‌شناسی و معرفی منابع مهم و تاریخچه اجمالی و دورنمای مباحث معرفت‌شناسی
- تعریف معرفت و اقسام آن
- امکان شناخت (دفع مهمترین شباهات شکاکان نسبی‌گرایان)
- منابع و ابزار معرفت (حس، عقل، کشف و شهود، وحی)
- تعریف حقیقت و صدق و نظریه‌های صدق
- ارزش شناخت (معیار تشخیص حقیقت و نظریه‌های توجیه)
- شرایط و موانع معرفت
- قلمرو معرفت

متن درسی: آشنایی با معرفت‌شناسی، منصور شمس و درآمدی بر معرفت‌شناسی، غلامرضا فیاضی

منابع:

۱. نظریه المعرفه، آیت الله سبحانی
۲. شناخت در فلسفه اسلامی، آیت الله سبحانی
۳. مساله شناخت، استاد مطهری
۴. فلسفتنا، شهید صدر
۵. درآمدی بر معرفت‌شناسی، پویمن ترجمه محمدزاده
۶. اصول فلسفه و روش رئالیسم جلد ۱، ۲، علامه طباطبائی
۷. آموزش فلسفه (ده درس دوم جلد اول)، آیت الله مصباح
۸. معرفت‌شناسی، محمدحسین زاده
۹. معرفت‌شناسی اسلامی، سیدحسین ابراهیمیان
۱۰. نگاهی انتقادی به معرفت‌شناسی جدید؛ نیکلاس اوریت، الیک فیشر ترجمه و نقد: حسن عبدی
۱۱. پژوهشی تطبیقی در معرفت‌شناسی معاصر، محمدحسینزاده
۱۲. فلسفه عمومی، پل فولکیه
۱۳. نگاهی به معرفت‌شناسی در غرب، حسن معلمی
۱۴. نگاهی به معرفت‌شناسی در اسلام، حسن معلمی
۱۵. پیشینه و پیرنگ معرفت‌شناسی در اسلام، حسن معلمی
۱۶. علم حضوری، محمد فنائی اشکوری

منطق قدیم

تعداد واحد: ۳

پیش نیاز: ندارد

شناسه درس: ۳۰۴۱۷۰۴

نوع واحد: نظری

هدف: شناخت استدلالی صناعات برهان، جدل و مغالطه

ارزشیابی: ۱۴ نمره به امتحان پایانی، ۳ نمره به فعالیت کلاسی و ۳ نمره به امتحان میانی اختصاص دارد.

سرفصل:

○ برهان:

- صناعت برهان
- حقیقت برهان
- مواد برهان (یقینیات بدیهیه)
- برهان لمی و انى و اوثق بودن لمی
- شروط مقدمات برهان (ذاتی ضروری و کلی)

○ جدل:

- چیستی یا حقیقت جدل
- مبادی جدل، اسباب شهرت و اقسام آن
- فایده و ادوات جدل
- اقسام محمولات جدل
- اصناف مواضع
- اقسام وصایا (مختصه و مشترکه)

○ مغالطه:

- حقیقت مغالطه و اسباب ایجاد آن
- فواید صناعت مغالطه
- انواع مغالطه (اشارة‌ای به تقسیم مغالطه به مغالطه ذاتی و عرضی و تقسیم مغالطه ذاتی به لفظی و معنوی)

متن درسی: --

منابع:

۱. منطق کاربردی، علی اصغر خندان
۲. المنطق، محمدرضا مظفر
۳. منطق معیار تفکر، سیدمحمد حکاک
۴. تجرید المنطق، خواجه نصیرالدین طوسی
۵. البصائر النصیریه، عمروبن سهلان ساوی
۶. منطق و تفکر انتقادی، حسن معلمی
۷. معیار اندیشه، عسکری سلیمانی
۸. الجوهر النضید، علامه حلی
۹. المنطقيات، ابونصر فارابي و مغالطات، علی اصغر خندان

فلسفه اخلاق

تعداد واحد: ۲

شناسه درس: ۳۰۴۱۹۰۴

پیش نیاز: ندارد

نوع واحد: نظری

هدف: آشنایی با مبادی و ملاک‌های گزاره‌های اخلاقی و نظریات و مکاتب مهم در فلسفه اخلاق

ارزشیابی: ۲۰ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

- کلیات (علم اخلاق، پژوهش‌های اخلاقی، فلسفه اخلاق، موضوع و محمول گزاره‌های اخلاقی)
- اخلاق هنجاری و نظریه‌های اخلاقی: انواع حکم هنجاری، معیار صواب و خطا، وظیفه‌گرایی، غایتانگاری (سودگروی، خودگروی، دیگرگروی)، فضیلت‌گرایی، نظریه امر الاهی
- فرا اخلاق: معناشناسی مفاهیم اخلاقی، معرفت‌شناسی اخلاق، منطق گزاره‌های اخلاقی، رابطه هست و باید، واقع‌گرایی
- اخلاقی، ناشناخت‌گرایی اخلاقی
- رابطه اخلاق و دین

متن درسی: فلسفه اخلاق، حسن معلمی

منابع:

۱. فلسفه اخلاق، محمد تقی مصباح یزدی
۲. فلسفه اخلاق، محمدرضا مدرسی یزدی
۳. فلسفه اخلاق فرانکا، ترجمه هادی صادقی
۴. درآمدی بر فلسفه اخلاق، ترجمه حمیده بحرینی
۵. فلسفه اخلاق، شهید مرتضی مطهری
۶. فلسفه اخلاق وارنوك، ترجمه صادق لاریجانی
۷. فلسفه اخلاق در قرن بیستم، ترجمه ابوالقاسم فنای
۸. فلسفه اخلاق در تفکر غرب از دیدگاه مک ایتتاپر، حمید شهریاری
۹. درآمدی به فلسفه اخلاق (نگاه اخلاقی)، مک ناتن ترجمه حسن میانداری
۱۰. درسنامه فلسفه اخلاق، حسن معلمی
۱۱. مبانی اخلاق، حسن معلمی
۱۲. مسائل اخلاقی، مایکل پالمر ترجمه علیرضا آل بوید
۱۳. اخلاق دین شناسی، ابوالقاسم فنای
۱۴. دین در ترازوی اخلاق، ابوالقاسم فنای
۱۵. مبانی اخلاق، جرج ادوارد مور ترجمه غلامحسین توکلی
۱۶. بنیاد ما بعد الطبیعه اخلاق مهدی حائری یزدی، کانت
۱۷. نقد عقل عملی، کانت ترجمه انشاء الله رحمتی
۱۸. کاوشهای عقل عملی، مهدی حائری یزدی

عربی معاصر

تعداد واحد: ۲

پیش نیاز: ندارد

شناسه درس: ۳۰۴۱۱۰۲

نوع واحد: نظری - عملی

هدف: ایجاد توان بهره‌گیری از متون عربی جدید در زمینه کلام اسلامی

ارزشیابی: ۵ نمره به فعالیت کلاسی و ۷ نمره به کار عملی (ترجمه متون عربی) و ۸ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

متن کار عملی حدود ۱۰ صفحه از متون عربی معاصر در زمینه گرایش مربوط است که طلبه آن را اعراب گذاری و ترجمه نماید.

سرفصل:

طلاب برای هر جلسه بین ۳ تا ۵ صفحه از متن درسی را به منظور درک مطلب، اعراب گذاری و ترجمه می‌کنند و استاد تنها به رفع اشکال و بیان دقایق متن می‌پردازد
در ابتدای نیمسال متن‌هایی به عربی جدید در زمینه کلام اسلامی انتخاب می‌شود و در اختیار طلاب قرار می‌گیرد. طلاب موظفند آن را ترجمه و اعراب گذاری کرده و تا پایان نیمسال ارایه کنند.

متن درسی: آشنایی با برگزیده متون فلسفی و کلامی از کتب عربی معاصر، محمد سربخشی

منابع: ---

زبان تخصصی ۱

تعداد واحد: ۲

شناسه درس: ۳۰۴۲۱۰۱

پیش نیاز: ندارد

نوع واحد: نظری

هدف: ایجاد توان بهره‌گیری از متون انگلیسی در زمینه کلام اسلامی

ارزشیابی: ۳ نمره از نمره درس به فعالیت کلاسی افراد یعنی پیش مطالعه و یافتن لغات دشوار متن داده شده اختصاص می‌یابد.

در اول نیمسال به هر طلبه حدود ۴ صفحه کار عملی (ترجمه متون انگلیسی) داده می‌شود تا آن را ترجمه نماید که ۵ نمره از نمره درس را به خود اختصاص می‌دهد. ۱۲ نمره دیگر به امتحان پایانی اختصاص می‌یابد.

سرفصل:

حدود ۳۵ صفحه از متون تخصصی انگلیسی در زمینه کلام اسلامی با انتخاب استاد و با بکارگیری طلاب تدریس می‌شود. در تدریس بر یادگیری مهارت‌های زیر تأکید می‌شود:

- نحوه استفاده از فرهنگ لغت و دائرةالمعارف
- متون مختلف سریع خوانی
- واژگان‌سازی
- نگارش رئوس مطالب
- خلاصه نویسی

متن درسی: -----

منابع پیشنهادی :

۱. انگلیسی برای دانشجویان رشته الهیات و معارف اسلامی (نیمه تخصصی)، رضا عطایی.
۲. انگلیسی برای دانشجویان رشته الهیات و معارف اسلامی، محمدعلی الحسینی و دیگران.
۳. انگلیسی برای دانشجویان علوم انسانی ۱ و ۲، مهدی نوروزی، علی خزایی‌فر.
۴. مدخل‌هایی از دایره المعارف اسلام، پل ادواردز، راتلچ و ایرانیکا. (ترجمه‌گاه سعی شود متن‌های ساده‌تر انتخاب شوند.)

زبان تخصصی ۲

تعداد واحد: ۲

شناسه درس: ۳۰۴۲۱۰۲

پیش نیاز: ندارد

نوع واحد: نظری

هدف: ایجاد توان بهره‌گیری از متون انگلیسی در زمینه کلام اسلامی

ارزشیابی: ۳ نمره از نمره درس به فعالیت کلاسی افراد یعنی پیش مطالعه و یافتن لغات دشوار متن داده شده اختصاص می‌یابد.

در اول نیمسال به هر طلبه حدود ۴ صفحه کار عملی (ترجمه متون انگلیسی) داده می‌شود تا آن را ترجمه نماید که ۵ نمره از نمره درس را به خود اختصاص می‌دهد. ۱۲ نمره دیگر به امتحان پایانی اختصاص می‌یابد.

سرفصل:

حدود ۳۵ صفحه از متون تخصصی انگلیسی در زمینه کلام اسلامی با انتخاب استاد و با بکارگیری طلاب تدریس می‌شود. در تدریس بر یادگیری مهارت‌های زیر تاکید می‌شود:

- نحوه استفاده از فرهنگ لغت و دائرةالمعارف
- متون مختلف سریع خوانی
- واژگان‌سازی
- نگارش رئوس مطالب
- خلاصه نویسی

منتن درسی:

منابع پیشنهادی :

۱. انگلیسی برای دانشجویان رشته الهیات و معارف اسلامی (نیمه تخصصی)، رضا عطایی.
۲. انگلیسی برای دانشجویان رشته الهیات و معارف اسلامی، محمدعلی الحسینی و دیگران.
۳. انگلیسی برای دانشجویان علوم انسانی ۱و۲، مهدی نوروزی، علی خزایی‌فر.
۴. مدخل‌هایی از دایرة المعارف اسلام ، پل ادواردز، راتلچ و ایرانیکا. (ترجیحاً سعی شود متن‌های ساده‌تر انتخاب شوند).

روش تحقیق پیشرفته-ورودی ۹۶ و ماقبل

تعداد واحد: ۲

شناسه درس: ۳۰۴۲۲۰۱

پیش نیاز: ندارد

نوع واحد: نظری - عملی

هدف: آشنایی با روش های پژوهش در کلام و کیفیت بهره برداری از منابع کلام اسلامی

ارزشیابی: ۱۰ نمره به امتحان پایانی و ۱۰ نمره به تحقیق اختصاص دارد.

سرفصل:

الف: جنبه نظری

تعريف تحقیق به معنای مطالعه نظاممند

انواع تحقیق به لحاظ روش (عقلی/تجربی/نقلی: دینی یا تاریخی؛ توصیفی/تحلیلی انتقادی)

انواع تحقیق به لحاظ غرض: آموزشی / تبلیغی و ترویجی با رویکرد موضوع محور و تولید دانش با رویکرد مسئله محور

انواع تحقیق به لحاظ فواید: بنیادی/توسعه‌ای / کاربردی

مراحل پژوهش مولد علم: طرح مسئله؛ فنون استخراج مسئله از مشکل؛ فنون جمع‌آوری اطلاعات (میدانی / کتابخانه‌ای)؛ تجزیه و تحلیل؛ تنظیم و ارائه

ب: جنبه عملی

آشنایی با منابع تخصصی و نرم افزارهای همخوان

روشهای جمع‌آوری اطلاعات و فیش برداری

روش مقاله‌نویسی پژوهشی

روش پایان نامه نویسی

بیان معیارهای ارزیابی پژوهش کلامی

متن درسی: ---

توضیحات: هر طلبه موظف است یک تحقیق در زمینه کلام اسلامی با ویژگی‌های فوق (در سطح علمی – پژوهشی) ارائه دهد، که این تحقیق باید همگام با تدریس مراحل پژوهش تهیه شود و در هر مرحله با همفکری استاد فعالیت آن مرحله اصلاح شود.

منابع:

۱. اصول و فنون پژوهش در گستره‌ی دین پژوهی ، احمد فرامرز قرامملکی
۲. روش شناسی مطالعات ، احمد فرامرز قرامملکی
۳. روش تحقیق کتابخانه‌ای ، جعفر نکونام
۴. روش مطالعه و تحقیق با تأکید بر کتابخانه ، رضا علی کرمی
۵. درسنامه روش تحقیق ، مجید طرقی
۶. جزوی درس موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره) ، حمید آریان
۷. مقدمه‌ای بر روش تحقیق در علوم انسانی، محمدرضا حافظ نیا

کارورزی و ارائه پژوهش ۱-ودودی ۹۶ و ماقبل

تعداد واحد: ۱

شناسه درس: ۳۰۴۲۲۰۳

نوع واحد: عملی

پیش نیاز: روش تحقیق پیشرفته

هدف: کسب مهارت‌های لازم در به کارگیری قواعد پژوهشی در موضوعات کلامی

ارزشیابی: ۲۰ نمره به تحقیق - با شرایط مندرج در سرفصل - اختصاص دارد.

سرفصل:

- تدوین یک تحقیق ۳۵ تا ۵۰ صفحه‌ای در یکی از موضوعات کلامی با رعایت ضوابط و قواعد پژوهشی و نگارشی زیر نظر استاد مربوطه و ارائه نتایج تحقیق در یک کنفرانس؛
- موضوع و طرح اجمالی تحقیق باید به تصویب موسسه مربوطه برسد و در نهایت تحقیق ارائه شده توسط استاد مربوطه از نظر محتوا و ساختار مورد ارزیابی قرار گیرد.

متن درسی: ---

منابع: ---

کارورزی و ارائه پژوهش ۲- ورودی ۹۶ و ماقبل

تعداد واحد: ۱

شناسه درس: ۳۰۴۲۲۰۴

نوع واحد: عملی

پیش نیاز: روش تحقیق پیشرفته

هدف: کسب مهارت‌های لازم در به کارگیری قواعد بژوهشی در موضوعات کلامی

ارزشیابی: ۲۰ نمره به تحقیق - با شرایط مندرج در سرفصل - اختصاص دارد.

سرفصل:

- تدوین یک تحقیق ۳۵ تا ۵۰ صفحه‌ای در یکی از موضوعات کلامی با رعایت ضوابط و قواعد پژوهشی و نگارشی زیر نظر استاد مربوطه و ارائه نتایج تحقیق در یک کنفرانس؛
- موضوع و طرح اجمالی تحقیق باید به تصویب موسسه مربوطه برسد و در نهایت تحقیق ارائه شده توسط استاد مربوطه از نظر محتوا و ساختار مورد ارزیابی قرار گیرد.

متن درسی: ---

منابع: ---

پایان نامه

تعداد واحد: ۴

شناسه درس: ۳۰۴۲۴۰۱

نوع واحد: عملی

پیش نیاز: کارورزی و ارائه پژوهش ۱ و ۲

هدف: ارائه یک تحقیق جامع، با تأکید بر مهارت‌ها، همراه با نقد و بررسی و تتبع کافی در یک موضوع کلامی اسلامی

بر اساس آینین نامه تدوین پایان نامه سطح سه

ارزشیابی: ۲۰ نمره به ارائه پایان نامه با شرایط آینین نامه اختصاص دارد.

سرفصل: ---

متن درسی: ---

منابع: ---

کلام اسلامی - سطح سه

فصل دروس
مهارت‌های پژوهشگری
ورودی ۹۷

مسئله‌یابی و منبع‌یابی

تعداد واحد: ۰/۵

پیش‌نیاز: ندارد

شناسه درس: ۳۰۰۲۲۱۰

نوع واحد: نظری - عملی

هدف: آشنایی با مسئله‌یابی و مسئله‌شناسی، شناسایی انواع منابع و نحوه ارزش‌گذاری و مهارت استفاده از آنها به منظور بهره‌وری در تدوین پایان‌نامه و انواع مقالات

ارزشیابی: ۱۵ نمره به فعالیت عملی و ۵ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

○ تفاوت مشکل، موضوع و مسئله

۱. مشکل (تعریف و ویژگی‌های آن)

۲. موضوع (تعریف موضوع و ویژگی‌های آن، تبع موضوع محور و پژوهش مسئله محور)

۳. مسئله (تعریف و بیان مسئله، فرآیند عملیاتی طرح مسئله: الف. مواجهه با مشکل ب. تبدیل مشکل به مسئله ج. تدوین فرضیه)

اقسام مسئله و خطاهای احتمالی به هنگام انتخاب مسئله، تجزیه مسئله

○ منبع؛ اقسام، انواع و ...

۱. تعریف منبع

۲. اقسام منابع

۳. انواع منابع اسناد (کتابخانه‌ای و روش استفاده از آن، اطلاعات الکترونیکی و روش استفاده از آن)

۴. راههای شناسایی و دسترسی به منابع

۵. آشنایی با ملاک‌های اعتبار منابع

۶. معرفی کتابخانه‌های تخصصی هر رشته

۷. معرفی مهمترین منابع مکتوب و غیر مکتوب هر رشته

۸. معرفی اصطلاح‌نامه‌های تخصصی هر رشته و ... .

توضیحات: هر طلبه موظف است متناسب با رشته تخصصی یک مسئله را انتخاب و به همراه منابع مرتبط با آن به عنوان فعالیت عملی ارائه نماید.

طرح‌نامه‌نویسی

تعداد واحد: ۰/۵

شناسه درس: ۳۰۰۲۲۱۱

پیش نیاز: ندارد

نوع واحد: عملی

هدف: آشنایی با نحوه فصلبندی و طراحی ساختار تحقیق، ایجاد قدرت تشخیص جهت روش مناسب حل مسئله و فرضیه
ارزشیابی: ۲۰ نمره به فعالیت عملی اختصاص دارد.

سرفصل:

○ طرح‌نامه

۱. تعریف طرح‌نامه و اهمیت آن
۲. معرفی ارکان و عناصر طرح‌نامه علمی(بیان مسئله، سؤالات اصلی و فرعی، فرضیه‌ها، پیشینه، اهمیت و ضرورت، روش (ناظر به جمع‌آوری داده‌ها، هدف تحقیق، مواجهه با داده‌ها)
۳. ساختاربندی اجزای تحقیق شامل بخش‌ها، فصل‌ها و گفتارها، اولویت‌بندی انجام پژوهش، ارائه طرح‌نامه و... .

توضیحات: هر طلبه موظف است یک طرح‌نامه مناسب با رشته تخصصی خود به عنوان فعالیت عملی ارائه نماید.

فیش‌نویسی و پردازش اطلاعات

تعداد واحد: ۰/۵

شناسه درس: ۳۰۰۲۲۱۲

پیش نیاز: ندارد

نوع واحد: نظری - عملی

هدف: آشنایی با نحوه تشکیل پرونده علمی، تأليف و ترکیب مناسب اطلاعات گردآوری شده و پردازش آنها
ارزشیابی: ۱۵ نمره به فعالیت عملی و ۵ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

○ فیش‌نویسی

۱. معرفی و اهمیت فیش‌نویسی
۲. قالب‌های فیش (دستی، رایانه‌ای)
۳. انواع فیش
۴. چگونگی انجام فیش‌برداری
۵. طبقه‌بندی فیش‌ها
۶. ارجاع‌دهی و انواع آن
۷. شیوه‌های یادداشت‌برداری (نقل مستقیم، تلخیص و اقتباس)

○ پردازش اطلاعات

۱. توصیف، تبیین و توضیح اطلاعات
۲. تفسیر، تحلیل و انواع آن
۳. استدلال، تعلیل و ارائه شواهد
۴. نقد، ارائه نظر، دسته بندی و مقایسه و ...

توضیحات: هر طلبه موظف است متناسب با رشته تحصیلی یک موضوع انتخاب و فیش‌های مرتبط به آن را همراه با پردازش اطلاعات به عنوان فعالیت عملی ارائه دهد.

شیوه تدوین پایان نامه

تعداد واحد: ۰/۵

شناسه درس: ۳۰۰۲۲۱۳

پیش نیاز: ندارد

نوع واحد: عملی

هدف: آشنایی با شیوه تدوین و نگارش پایان نامه

ارزشیابی: ۲۰ نمره به فعالیت عملی اختصاص دارد.

سرفصل:

○ تدوین پایان نامه

۱. شناسایی و آشنایی با شیوه نامه نگارش پایان نامه با توجه به قوانین مرکز

۲. موضوع یا عنوان پایان نامه

۳. تنظیم مقدمات، فهرست‌ها و عنوان‌بندی، نتیجه‌گیری، چکیده‌نویسی و کلیدواژه‌ها

۴. شیوه بهره‌گیری از منابع و تنظیم ارجاعات و فهرست منابع

۵. سبک‌های ارجاع‌دهی و نحوه ارجاع کتاب، مقاله، فرهنگ‌نامه و دائره‌المعارف، ارجاع کنفرانس‌ها و سمینارها و گزارش‌ها

۶. ویرایش فنی و محتوایی متن

۷. ارائه گزارش به استاد راهنمای

۸. آشنایی با نحوه دفاع از پایان نامه

۹. نشانه‌گذاری و صفحه‌آرایی، ترتیب مباحث و ... .

توضیحات: هر طلبه موظف است یک پایان نامه مرتبط با رشته تخصصی خود را بررسی نموده و گزارشی از نقاط قوت و ضعف آن به

عنوان فعالیت عملی ارائه دهد.

مقاله‌نویسی

تعداد واحد: ۰/۵

شناسه درس: ۳۰۴۲۲۰

پیش‌نیاز: ندارد

نوع واحد: نظری - عملی

هدف: آشنایی با انواع مقاله و ساختار آن و فرآیند تدوین مقاله به منظور استخراج مقاله علمی از پایان‌نامه و یا ادامه فعالیت پژوهشی در قالب مقاله‌نویسی پس از فارغ‌التحصیلی

ارزشیابی: ۱۵ نمره به فعالیت عملی و ۵ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

- آشنایی با ساختار و چگونگی نگارش مقاله علمی پژوهشی و اجزاء آن
  - ۱. موضوع و عنوان مقاله، نام نویسنده‌گان، چکیده
  - ۲. واژگان کلیدی، مقدمه (بیان مسئله، تبیین اهداف پژوهش، پیشینه پژوهش، پرسش، تشریح روش شناسی مورد استفاده و معرفی ساختار)
  - ۳. بدنۀ اصلی مقاله
  - ۴. نتیجه‌گیری
  - ۵. منابع و پیوست‌ها
  - ۶. ارجاع‌دهی و مستندسازی و انواع آن
  - ۷. شناسایی مجلات تخصصی هر رشته و نکات اساسی در ارسال مقالات به نشریات علمی و ... .

توضیحات: هر طلبه موظف است یک مقاله مرتبط با رشته تخصصی خود به عنوان فعالیت عملی ارائه نماید.

روش نقد و تحلیل

تعداد واحد: ۰/۵

پیش نیاز: ندارد

شناسه درس: ۳۰۰۴۲۱۴

نوع واحد: نظری - عملی

هدف: افزایش توانمندی طلاب در حوزه نقد و تحلیل در راستای هدف کلان سطح سه
ارزشیابی: ۱۵ نمره به فعالیت عملی و ۵ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

○ روش نقد و تحلیل (مقاله، کتاب، پایان نامه و طرح پژوهشی)

۱. تعریف نقد و انواع آن (نقد درونی و بیرونی)

۲. اصل تقدم فهم بر نقد، نقد اصول، نقد مبانی و لوازم، نقد ادله

۳. مواجهه انصمامی و کلی ارزیاب با پژوهش

۴. نقد و ارزیابی عنوان، چکیده، بیان مسئله و مقدمه، اهداف، پیشینه و بدنه اصلی، نتیجه‌گیری

۵. اخلاق نقادی و ارزیابی و ...

توضیحات: هر طلبه موظف است یک مقاله یا کتاب یا پایان نامه مرتبط با رشته تخصصی خود را نقد و تحلیل نموده و گزارشی از آن به عنوان فعالیت عملی ارائه نماید.

روش‌شناسی مطالعات میان‌رشته‌ای

تعداد واحد: ۰/۵

شناسه درس: ۳۰۰۲۲۱۵

پیش‌نیاز: ندارد

نوع واحد: نظری - عملی

هدف: آشنایی با چیستی آن، نوآوری و دست‌یابی به ابعاد و جوانب مسئله و عدم حصر توجه به دانش خاص و غفلت از سایر علوم در تحلیل مسائل

ارزشیابی: ۱۵ نمره به فعالیت عملی و ۵ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

○ مطالعات میان‌رشته‌ای

۱. تعریف مطالعه میان‌رشته‌ای

۲. ضرورت مطالعه میان‌رشته‌ای در دین پژوهی

۳. موانع فعالیت‌های میان‌رشته‌ای

۴. نشریات میان‌رشته‌ای

۵. مبانی رویکرد میان‌رشته‌ای و ... .

توضیحات: هر طلبه موظف است یک مقاله میان‌رشته‌ای، مرتبط با رشته تخصصی خود به عنوان فعالیت عملی ارائه نماید.

روش‌شناسی مطالعات تطبیقی

تعداد واحد: ۰/۵

شناسه درس: ۳۰۰۴۲۱۶

پیش‌نیاز: ندارد

نوع واحد: نظری - عملی

هدف: آشنایی با چیستی و ضرورت مطالعات تطبیقی و روش‌شناسی آن جهت استفاده طلاب در پژوهش ارزشیابی: ۱۵ نمره به فعالیت عملی و ۵ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

○ مطالعات تطبیقی

۱. چیستی مطالعه تطبیقی و نقش آن
۲. تحدید دامنه تطبیقی
۳. فرآیند مطالعه تطبیقی (تدوین مسئله، تعیین دامنه تحقیق، تدوین فرضیه، استقصای موارد شباخت و تفاوت، توصیف مواضع خلاف و وفاق، تبیین مواضع خلاف و وفاق)
۴. عوامل ظاهرگرایی در مطالعه تطبیقی
۵. روش‌های عبور از تشابه و تفاوت ظاهری به مواضع خلاف و وفاق واقعی
۶. تبیین مواضع خلاف و وفاق و ... .

توضیحات: هر طلبه موظف است یک مقاله تطبیقی، مرتبط با رشته تخصصی خود به عنوان فعالیت عملی ارائه نماید.

عنوانین جامع رشته کلام اسلامی

۹۷ ورودی

سال چهارم		سال سوم		سال دوم		سال اول		 شهروند پل تکنولوژی
واحد	عنوان درس	واحد	عنوان درس	واحد	عنوان درس	واحد	عنوان درس	
۲	فلسفه اخلاق	۲	مکتب‌ها و فرقه‌های کلامی (۱)	۳	فقه (۳)	۳	فقه (۱)	
۲	معارف قرآن (۲)	۲	فلسفه دین و مسائل جدید کلامی (۲)	۲	اصول فقه (۳)	۲	اصول فقه (۱)	
۴	پایان‌نامه	۳	کلام استدلالی (۵)	۴	فلسفه اسلامی (۲)	۲	تاریخ علم کلام	
		۳	کلام استدلالی (۶)	۳	کلام استدلالی (۳)	۲	کلام استدلالی (۱)	
		۲	زبان تخصصی (۱)	۲	تفسیر قرآن (۱)	۳	منطق قدیم	
		۲	قواعد اساسی علم کلام	۲	عربی معاصر	۲	کلیات علم کلام	
		.۵	روش‌شناسی مطالعات میان رشته‌ای	.۵	فیشن‌نویسی و پردازش اطلاعات	۲	تجزیه و ترکیب	
		.۵	روش نقد و تحلیل					
۸	جمع واحد	۱۵	جمع واحد	۱۶/۵	جمع واحد	۱۶	جمع واحد	
		۲	فلسفه دین و مسائل جدید کلامی (۳)	۳	فقه (۴)	۳	فقه (۲)	 شهروند پل تکنولوژی
		۲	مکتب‌ها و فرقه‌های کلامی (۲)	۲	اصول فقه (۴)	۲	اصول فقه (۲)	
		۲	زبان تخصصی (۲)	۴	فلسفه اسلامی (۳)	۴	فلسفه اسلامی (۱)	
		۴	کلام تطبیقی	۳	کلام استدلالی (۴)	۳	کلام استدلالی (۲)	
		۲	تفسیر قرآن (۲)	۲	فلسفه دین و مسائل جدید کلامی (۱)	۲	معرفت شناسی	
		۲	عارف شیعی	.۵	شیوه تدوین پایان‌نامه	.۵	مساله‌یابی و منبع‌یابی	
		۲	عارف قرآن (۱)	.۵	مقاله نویسی	.۵	طرح‌نامه نویسی	
		.۵	روش‌شناسی مطالعات تطبیقی					
		۱۶/۵	جمع واحد	۱۵	جمع واحد	۱۵	جمع واحد	